

УДК 371.32+81'243

ПРО ПОЛІПШЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Валуєва І.В.

У статті розглядаються шляхи удосконалення підготовки майбутніх учителів англійської мови початкової школи, враховуючи такий компонент професійної компетенції як методична компетенція.

Ключові слова: майбутні вчителі, методична компетенція, молодші школярі, освіта, методика.

Сучасний суспільний розвиток, поширення міжнародних зв'язків у різних галузях науки та культури, виникнення необхідності спілкування між різними народами зумовили потребу в навчанні іноземної мови, зокрема англійської мови та появу такої спеціальної науки як методика. Значущість цієї науки постійно зростає, оскільки змінюються соціальні умови, теорія і практика навчання іноземної мови та основні концепції удосконалення освіти.

Методика, як навчальна дисципліна, викладається у на-

вчальних закладах, які готують вчителів для різних ступенів освіти. Цей навчальний курс ставить на меті забезпечення основ теоретичної та практичної підготовки студентів до викладання мови у школі[6,с.18]. Під час забезпечення підготовки вчителів-початківців актуальністю є необхідність розробляти і проваджувати сучасні технології, які мають за основу розвиток мовленнєвої діяльності учнів.

Отже, основною проблемою на сучасному етапі розвитку системи освіти є поліпшення методичної підготовки вчителів англійської мови початкової ланки освіти.

Відомі вчені (Е.Азімов, Г.Вороніна, Л.Долгова, Л.Захарова, Н.Соколова, Л.Шилова) єдині у визначенні мети професійної освіти майбутніх учителів іноземних мов, а також початкової школи – формування професійної компетенції. У цілому, дослідники проблеми професійної компетенції вчителя англійської мови

виділяють у її складі методичну компетенцію, трактуючи її при цьому по-різному. Методичну компетенцію вчителя англійської мови початкової школи можна визначити як сукупність його методичних знань, навичок і вмінь та індивідуальних, суб'єктивних й особистісних якостей, яка функціонує як здатність проектувати, адаптувати, організувати, вмотивувати, досліджувати й контролювати навчальний, пізнавальний, виховний і розвиваючий аспекти іншомовної освіти молодших школярів у класній та позакласній роботі з іноземної мови [1, с.12].

Мета даної статті міститься у визначенні шляхів удосконалення підготовки майбутніх учителів англійської мови початкової школи з урахуванням формування методичної компетенції.

У сфері професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови існує комплекс завдань, де першочергове значення набуває завдання удосконалення комплексної професіоналізації. Провідна ідея цього аспекту полягає в формуванні у майбутніх фахівців системи професійно значущих умінь. Отже, професійна майстерність учителя визначається рівнем володіння ним професійними вміннями та навичками.

Під час підготовки майбутніх учителів англійської мови початкової школи в курсі методики раннього шкільного навчання передбачається вирішення цілої низки завдань:

- формування уявлення про інтегративну сутність методики як теоретичної і прикладної науки;
- ознайомлення з теорією сучасного раннього викладання цього предмета;
- ознайомлення з сучасними концепціями раннього навчання іноземної мови;
- забезпечення оволодіння сучасними технологіями формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної іншомовної компетенцій;
- формування практичних методичних умінь як способів ефективного вирішення методичних задач різного рівня складності [5, с.10].

Практичне вирішення зазначених завдань потребує забезпечення методологічної бази у ході методичної підготовки учителів молодших школярів.

Основні цілі, які досягаються на визначеному етапі розгляду поставленої проблеми це:

- виховна (планування і вирішення виховних завдань засобами англійської мови на початковому етапі);
- розвиваюча (розвиток пізнавальних, інтелектуальних та мовленнєвих здібностей у процесі оволодіння англійською мовою);
- освітня (оволодіння вміннями вчитися, розширювати свій світогляд).

Процес формування високоякісного спеціаліста є тривалим і складається з різноманітних видів діяльності. Провідне місце у цьому процесі належить формуванню у студента, майбутнього вчителя, готовності до професійної діяльності [2]. Готовність до професійної діяльності вчителя англійської мови можна розглядати як інтегративну якість особистості студента, як елемент його свідомості, як форму розуміння й сприйняття системи залежності його майбутньої професійної майстерності від зовнішніх та внутрішніх чинників [4, с.100]. Формування у студентів готовності до професійної діяльності вчителя англійської мови передбачає виконання цілої низки навчальних заходів, які допоможуть

майбутнім фахівцям, а саме : надання якісних знань з теоретичних основ методики навчання англійської мови; вивчення видів навчальної діяльності з формуванням в учнів комунікативної компетенції; навчання раціонального і ефективного навчального процесу; проведення підготовки до уроку; здійснення контролю рівня сформованості знань, навичок і умінь; навчання добирати засоби навчання; навчання раціонального планування; аналізування чинних підручників з англійської мови як основних засобів навчання; формування готовності до постійного професійного самовдосконалення; ознайомлення з основними напрямками розвитку сучасної педагогічної науки, методики навчання англійської мови. Усі зазначені чинники формують у студентів готовність якісно та успішно працювати, викликають потребу в постійному самовдосконаленні фахівців. Сучасними тенденціями професійно-педагогічної іншомовної освіти майбутніх учителів англійської мови початкової школи та іншомовної освіти молодших школярів є:

- особистісно-орієнтована білінгвальна освіта;
- інтеграція навчальних дисциплін;
- освітня автономія студентів та школярів [1, с.5].

Так, особистісно-орієнтована професійна підготовка майбутнього вчителя є сталою сучасною тенденцією педагогічної освіти [3, с.48]. На сучасному етапі розвитку іншомовної освіти виникає реальна необхідність навчання білінгвального професійного спілкування вчителя англійської мови початкової школи. Білінгвальна методична компетенція вчителя англійської мови початкової ланки освіти представляє сукупність знань, вмінь навичок і здібностей щодо формування у молодших школярів усіх видів комунікативної компетенції на уроках, в позакласній роботі з англійської мови [3]. Важливими складниками особистості майбутнього фахівця англійської мови початкової школи є його професійно-педагогічна спрямованість, якості особистості, критичне мислення; складниками його методичної діяльності є методична культура та освітня автономія. Специфіка вчителя англійської мови початкової школи полягає в тому, що він є гуманістичним вихователем особистості молодшого школяра засобами англійської мови [1]. Інтеграція в курсі методики раннього викладання англійської мови теоретичних знань із мовних та психолого-педагогічних дисциплін сприяє успішній професійній діяльності вчителя англійської мови початкових класів. Тому, в навчальному курсі методики з'являється змістовий модуль «Теоретична підготовка студентів до викладання англійської мови в початковій школі».

Таким чином, система формування методичної компетенції майбутніх учителів англійської мови початкової школи має бути реалізована в контексті іншомовної освіти і є обов'язковим компонентом професійної компетенції вчителя англійської мови; сучасний навчальний курс з методики викладання орієнтований на поліпшення технологій підготовки вчителів-початковців.

Перспективами подальших наукових розробок у даній площині є вдосконалення методичної підготовки студентів як майбутніх учителів англійської мови початкової ланки освіти, звернення особливої уваги на самостійну підготовку студентів під час класної, позакласної роботи з англійської мови, а також спрямування навчальної діяльності студентів-майбутніх фахівців на формування вмінь та навичок іншомовної комунікативної компетенції.

Література

1. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник / Оксана Борисівна Бігич. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.
2. Бігич О.Б. Формування у студентів методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи / Оксана Борисівна Бігич // Іноземні мови. – №2. – 2002. – С.27-31
3. Бондаренко О.Ф. Сучасні тенденції професійної підготовки вчителя іноземної мови для початкової школи / О.Ф.Бондаренко, О.Б.Бігич // Іноземні мови. – №4. – 2002. – С.48-51
4. Редько В.Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи / Валерій Григорович Редько. – К.: Генеза, 2007. – 136с.
5. Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник / Світлана Володимирівна Роман. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
6. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник / Л.С.Панова, І.Ф.Андрійко, С.В.Тезікова та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.

Валуєва І.В.

Об улучшении технологии подготовки будущих учителей английского языка начальной школы

В статье рассматриваются способы усовершенствования подготовки будущих учителей английского языка начальной школы, учитывая такой компонент профессиональной компетенции как методическая компетенция.

Ключевые слова: будущие учителя, методическая компетенция, младшие школьники, образование, методика.

Valueva I.V.

To the issues of technology improving of future English teachers training for primary schools

The author of the article has considered the issues of ways of development of the future English teachers' training for primary schools with taking into consideration of such a component of professional competence as methodological competence.

Key words: future teachers, methodological competence, the youngest pupils, education, methods.